

Ojcowie Jezuici – protagoniści odkrywania świata

Prof. zw. dr hab. inż. Grzegorz Piotr Karwasz
Zakład Dydaktyki Fizyki, Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Ojciec Kino na Dzikim Zachodzie

Urodzony w Segno, małym miasteczku w północnym Trydencie, na własną prośbę ruszył w 1681 na ewangelizację najbardziej dzikich miejsc na Dzikim Zachodzie: Nevady Południowej Kaliforni, Arizony. Zakładał misje, badał komety, rysował mapy.

<http://blog.picsart.com/>

<http://www.philipcaruso-story.com/>

<http://hdwbin.com/>

Śladami Marco Polo

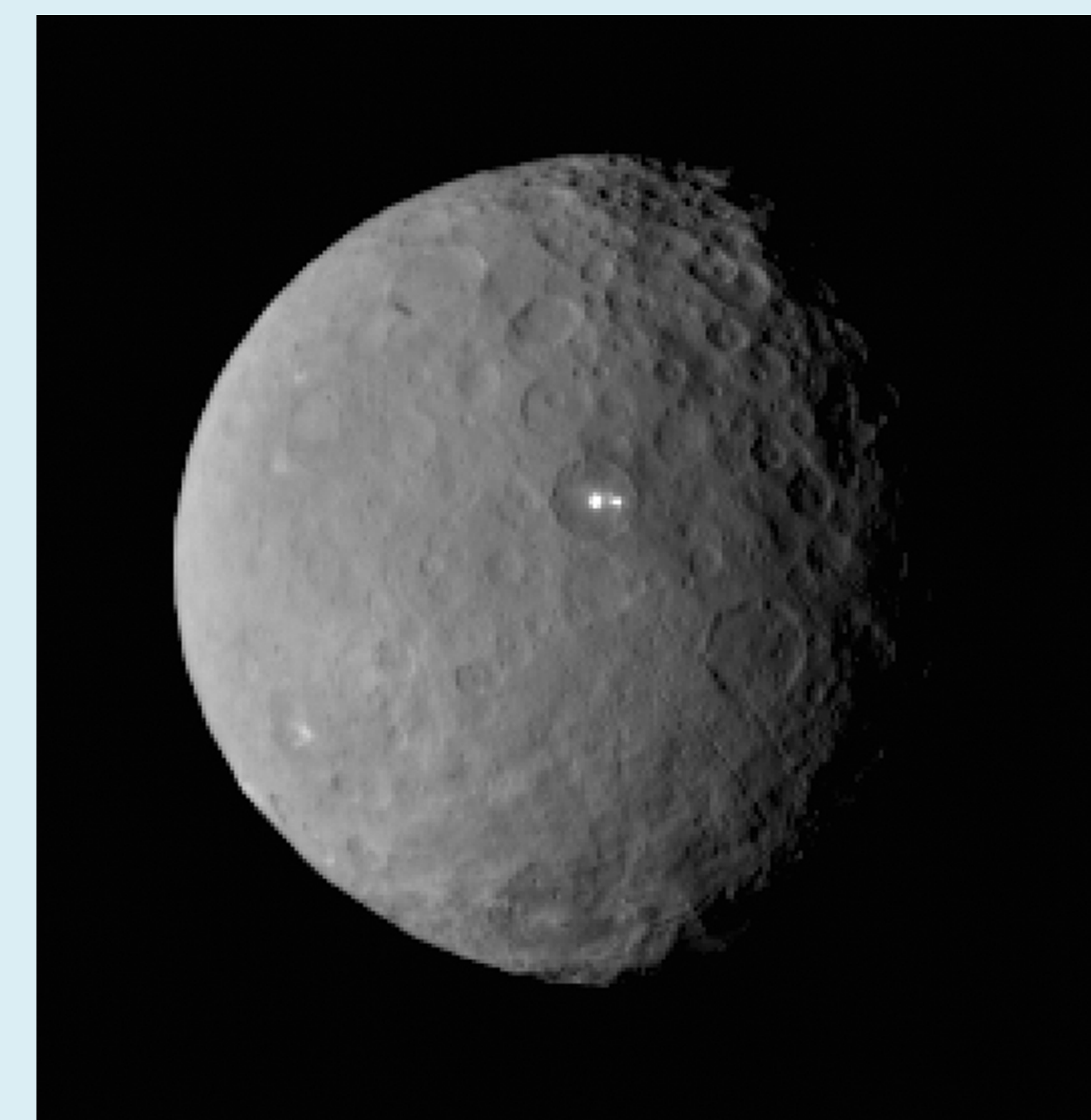
Marco Polo, kupiec wenecki, w 1260 roku, wybrał się z synami na wschód, śladem pustynnych karawan, przywożących do Europy jedwab. To on sprowadził do Włoch spaghetti i risotto.

Trzysta lat później, wyruszył do Chin misjonarz Jezuita, Matteo Ricci. Przyjęty przez cesarza, pisał dzieła po chińsku, uczył geometrii, astronomii, geografii, aż do śmierci w Pekinie, w 1610 roku.

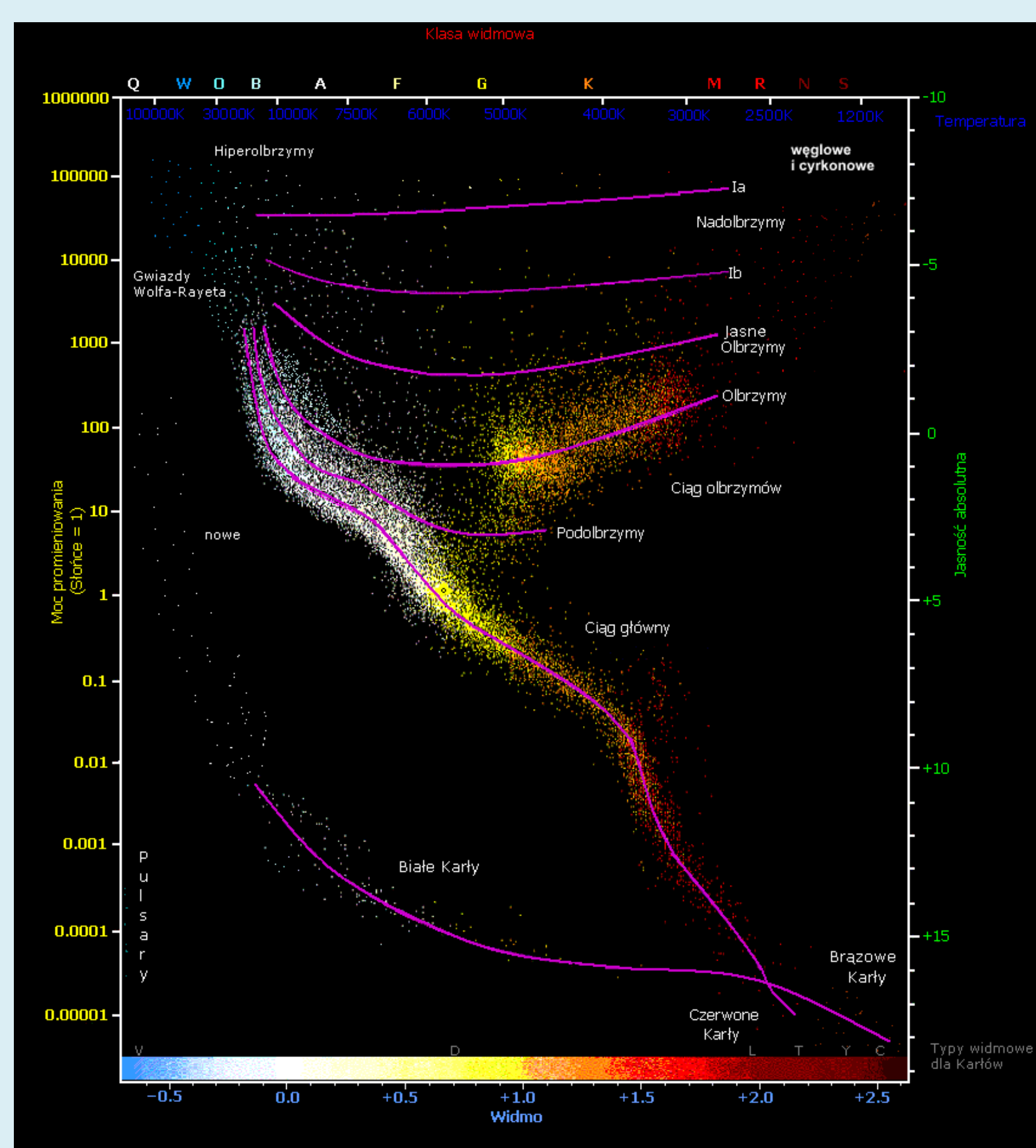
Pierwsza planetoida

Kiedy Titus i Bode sformułowali zależność matematyczną odległości planet od Słońca, jasne się stało, że między Marsem a Jowiszem brakuje jakiejś planety. Dziś wiemy, że jest tam mnóstwo *planetoid*. Pierwszą z nich odkrył 1 stycznia 1801 roku, w promieniach zachodzącego Słońca, włoski Jezuita, Giuseppe Piazzi. Nazwał ją Ceres, imieniem bogini obfitości, w starożytności patronki Sycylii.

Dziś w kierunku Ceres poleciała sonda *Dawn* – planetoida to skalista kula, poorana kraterami, o średnicy nieco mniej niż tysiąc kilometrów. Może jest na niej woda?

<http://www.jpl.nasa.gov/>

<http://pl.wikipedia.org/>

Życie gwiazd

Arystoteles, odmiennie niż całe pokolenia astronomów po nim przez ponad dwa tysiące lat, uważał, że gwiazdy żyją własnym życiem. Nie mieliśmy ku temu dowodów, aż do XIX wieku, kiedy ojciec Angelo Secchi zaczął systematyczne badania „koloru” gwiazd.

Badania te zostały podjęte na gigantyczną skalę (setki tysięcy sklasyfikowanych gwiazd) na Uniwersytecie w Harvardzie (za pomocą teleskopu, który jest teraz w Piwnicach).

Dziś wiemy, że ewolucja gwiazd przebiega po ściśle ustalonych ścieżkach – tzw. diagramu Hertzsprunga-Russella.